

Natuurazijn: (on)mogelijkheden onkruidbestrijding

Door: Buro Barcode

Deze paper biedt een overzicht van de belangrijkste bevindingen op het symposium 'Natuurazijn: (on)mogelijkheden onkruidbestrijding', dat dinsdag 20 maart op initiatief van Burg Groep plaatsvond in samenwerking met Universiteit van Amsterdam. Verschillende deskundigen en organisaties zijn hier bijeengekomen om vanuit meerdere perspectieven over natuurazijn als onkruidbestrijdingsmiddel te spreken. Op dit symposium werd duidelijk waarom verder onderzoek naar de toepassing van natuurazijn als herbicide zinvol is en welke vervolgstappen hierbij momenteel vereist zijn.

Aanleiding van het symposium

Natuurazijn is een duurzaam product en lijkt een effectief middel om onkruid te bestrijden. Daarom is het mogelijk een duurzamer en milieuvriendelijker alternatief voor chemische bestrijdingsmiddelen. Toepassing van natuurazijn is minder arbeidsintensief en kostbaar dan de huidige niet-chemische bestrijdingsmethoden op verharde oppervlakten, zoals handmatig onkruid verwijderen, borstelen of verbranden.

Natuurazijn als herbicide is momenteel echter nog niet wettelijk toegestaan, vanwege de zorgen over mogelijke risico's voor de zuurgraad en het zuurstofgehalte in de bodem en het (grond)water in de omgeving. Om een goed beeld van de milieueffecten te verkrijgen, zijn beter passende onderzoeksmethodes en rekenmodellen vereist.

Doel van het symposium

Het symposium diende om te inventariseren welke kennis momenteel voorhanden is over de mogelijkheden van natuurazijn, en welke vragen nog beantwoord moeten worden. Verschillende deskundigen hebben daarom op het symposium beargumenteerd dat natuurazijn nader onderzoek verdient. Dan kan een beter beeld ontstaan van de potentie van natuurazijn als betaalbaar, duurzaam, effectief en milieuvriendelijk alternatief middel voor onkruidbestrijding.

Belanghebbenden

Het symposium is bezocht door uiteenlopende stakeholders die betrokken zijn bij dit vraagstuk, waaronder commerciële belanghebbenden (zoals Burg Groep), overheidsinstanties, natuur- en milieuorganisaties en onderzoeksinstituten. Het bijeenbrengen van deze belanghebbenden is een belangrijke stap om kennis over natuurazijn te bundelen en de mogelijkheden van en voorwaarden voor gebruik als herbicide vanuit meerdere disciplines verder te verkennen.

Voorname conclusies

Er zijn voldoende aanwijzingen dat natuurazijn effectief is voor onkruidbestrijding. Tegelijkertijd zijn daarvoor nog de nodige drempels te overwinnen. Vastgesteld is dat natuurazijn in de juiste concentraties (10% tot 30%) ongewenste planten snel en effectief kan verwijderen. Duidelijk is ook dat er behoefte is aan alternatieven voor de huidige chemische bestrijdingsmiddelen, zoals glyfosaat. Voor Nederland geldt dat 30% van de drinkwaterbronnen te hoge concentraties bestrijdingsmiddelen en afbraakproducten bevatten, waarvan tweederde afkomstig is van herbiciden. De noodzaak en behoefte aan milieuvriendelijke alternatieven nemen dan ook toe.

Om vast te kunnen stellen of natuurazijn aan deze vraag kan voldoen, is echter eerst uitgebreider en grondiger onderzoek nodig. Daarbij dient vooral de ontbrekende kennis te worden verkregen:

- **Duidelijke terminologie:** Een van de eerste aandachtspunten, dat tevens een aanleiding voor het symposium vormde, is dat veel onduidelijkheid over de milieueffecten ontstaat doordat (chemisch) azijnzuur en natuurazijn met elkaar verward worden. Een duidelijke terminologie is daarom nodig om de verschillende concentraties en hun bijbehorende effecten te onderscheiden.
- **Nauwkeuriger afvloeiingsmodellen:** De huidige rekenmodellen zijn onvoldoende nauwkeurig om betrouwbare schattingen te maken van de gevolgen voor de zuurgraad, het zuurstofgehalte en hoeveelheid micro-organismen van nabijgelegen oppervlaktewater. Dit effect is een van de voornaamste milieurisico's, dus toetsing en berekening van de gevolgen van natuurazijn op het oppervlaktewater is een van de prioriteiten.
- **Meer kennis van lokale variabelen:** Het effect van natuurazijn is sterk afhankelijk van lokale factoren, zoals de bodemsamenstelling, luchtvochtigheid, temperatuur, afwatering en andere specifieke omstandigheden. De exacte gevolgen van het gebruik van natuurazijn (zoals afvloeiing naar oppervlaktewater) zijn dan ook moeilijk in algemene termen vast te stellen. Bij verder onderzoek dient dan ook voldoende rekening te worden gehouden met het effect van lokale en temporale factoren.
- **Voordelen ten opzichte van niet-chemische onkruidbestrijding:** veel gemeentes passen momenteel niet-chemische methodes voor onkruidbestrijding toe, zoals hete lucht, verbranding, handmatige verwijdering of borstelen. Zelfs bij zeer beperkte risico's voor mens en milieu zien sommigen het gebruik van natuurazijn als een stap terug. In vergelijking met deze alternatieven moet natuurazijn dan ook duidelijke voordelen bieden in termen van kosteneffectiviteit en/of arbeidsintensiviteit. Ook moeten de integrale milieueffecten van deze alternatieven (brandstofgebruik, materialen) en van natuurazijn met elkaar worden vergeleken.
- **Ontwikkeling van onkruidbeleid in stedelijke gebieden:** De behoefte aan een herbicide voor verharde oppervlakten is afhankelijk van gemeentelijk beleid. Onkruidbeleid in stedelijke gebieden is een combinatie van preventie, acceptatie en bestrijding. Veranderingen in dit beleid, zoals de opkomst van 'groene steden' met minder bestrating en meer acceptatie van 'onkruid', bepalen dan ook de toekomstige vraag naar milieuvriendelijke herbiciden.
- **Effect op landbouwgewassen:** Voor toepassing als herbicide in de landbouw is verder onderzoek nodig naar de effecten van natuurazijn op landbouwgewassen. Hoewel van vele is vastgesteld dat zij bestand zijn tegen natuurazijn, kan bij sommige gewassen stengelschade optreden.

Door verder onderzoek naar deze kwesties, worden de (on)mogelijkheden van natuurazijn voor onkruidbestrijding helder. Dit kan verdere argumenten bieden over de toelating van natuurazijn voor onkruidbestrijding, en om te besluiten over de ontwikkeling van natuurazijn als een milieuvriendelijke en commercieel interessant middel voor onkruidbestrijding.

